

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z GEOGRAFII
KLASA 2 ZAKRES ROZSZERZONY

DZIAŁ	STOPIEN DOPUSZCZAJĄCY (Zapamiętywanie)	STOPIEN DOSTATECZNY (Zrozumienie)	STOPIEN DOBRY (Zastosowanie)	STOPIEN BARDZO DOBRY (Analiza)	STOPIEŃ CELUJĄCY (Tworzenie i ocenianie)
I. Zmiany na mapie politycznej i globalizacja	- Wymieniam kryteria podziału politycznego świata i przykłady państw; - Definiuję pojęcie globalizacji i wymieniam jej płaszczyzny; - Rozpoznaję nazwy głównych organizacji międzynarodowych (np. ONZ, UE, NATO); [ROZSZERZENIE] Definiuję pojęcia: terytorium zależne, morska strefa ekonomiczna;	- Wyjaśniam przyczyny zmian na mapie politycznej świata; - Tłumaczę pojęcia: dekolonizacja, integracja i dezintegracja polityczna; - Omawiam pozytywne i negatywne skutki procesów globalizacji; [ROZSZERZENIE] Wyjaśniam genezę wyznaczania granic państwowych;	- Wskazuję na mapie obszary współczesnych konfliktów zbrojnych i wyjaśniam ich podłoże; - Przedstawiam wpływ korporacji transnarodowych na gospodarki krajów rozwijających się; - Wykorzystuję wskaźnik HDI do porównania poziomu rozwoju państw; [ROZSZERZENIE] Porównuję rolę współczesnych mocarstw na świecie;	- Analizuję przyczyny i konsekwencje procesów integracyjnych na świecie; - Interpretuję dane statystyczne dotyczące poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego krajów; - Wyjaśniam rosnącą rolę mocarstw gospodarczych we współczesnym świecie; [ROZSZERZENIE] Analizuję geopolityczne i ekonomiczne skutki sporów o terytoria oraz dostęp do szelfu kontynentalnego;	- Oceniam wpływ globalizacji na kulturę i tożsamość lokalną społeczności; - Prognozuję kierunki zmian na mapie politycznej świata w kontekście zasobów; - Dyskutuję na temat skuteczności organizacji międzynarodowych w rozwiązywaniu konfliktów; [ROZSZERZENIE] • Oceniam potencjał geopolityczny i gospodarczy wybranych państw świata;
II. Ludność i osadnictwo	- Wymieniam główne religie świata; - Definiuję pojęcia: przyrost naturalny, saldo migracji, urbanizacja; - Wskazuję obszary o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia; [ROZSZERZENIE] Wymieniam mierniki struktury zawodowej i wykształcenia;	- Wyjaśniam przyczyny i skutki różnic w przyroście naturalnym na świecie; - Tłumaczę pojęcia: eksplozja demograficzna, starzenie się społeczeństwa; - Omawiam czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności na Ziemi; [ROZSZERZENIE] Wyjaśniam uwarunkowania przestrzenne struktury wyznaniowej i narodowościowej;	- Wykorzystuję piramidę wieku i płci do określenia typu demograficznego społeczeństwa; - Porównuję wskaźniki urbanizacji w krajach o różnym poziomie rozwoju; - Odczytuję dane statystyczne dotyczące kierunków i przyczyn migracji; [ROZSZERZENIE] Obliczam wskaźnik przyrostu naturalnego, rzeczywistego oraz gęstość zaludnienia na podstawie danych źródłowych;	- Analizuję społeczne i gospodarcze skutki procesów migracyjnych na świecie; - Interpretuję fazy przejścia demograficznego; - Wyjaśniam wpływ kultury i religii na model rodziny i rolę kobiet; [ROZSZERZENIE] Analizuję różnicowanie funkcjonalne miast na świecie;	- Oceniam politykę demograficzną wybranych państw; - Argumentuję zalety i zagrożenia wynikające z rozwoju wielkich zespołów miejskich (megalopolis); - Prognozuję wyzwania społeczno-gospodarcze wynikające ze starzenia się populacji; [ROZSZERZENIE] Oceniam konsekwencje procesów suburbanizacji dla funkcjonowania układów osadniczych;

III. Rolnictwo	- Wymieniam przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa; - Rozpoznaję główne rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane; - Definiuję pojęcia: rolnictwo intensywne, ekstensywne, GMO; [ROZSZERZENIE] Wymieniam główne typy użytkowania ziemi na świecie;	- Wyjaśniam różnice między rolnictwem towarowym a samozaopatrzeniowym; - Tłumaczę wpływ warunków klimatycznych i glebowych na rozmieszczenie upraw; - Omawiam cechy rolnictwa ekologicznego i przemysłowego; [ROZSZERZENIE] Wyjaśniam uwarunkowania rozwoju rybołówstwa i akwakultury na świecie;	- Porównuję strukturę użytkowania ziemi w krajach o różnym stopniu rozwoju; - Wskazuję na mapie świata główne rejony chowu zwierząt gospodarskich; - Wykorzystuję dane statystyczne do analizy wielkości zbiorów i plonów; [ROZSZERZENIE] Przedstawiam na mapie przestrzenne zróżnicowanie towarowości i produktywności rolnictwa;	- Analizuję wpływ różnych typów rolnictwa na środowisko przyrodnicze; - Interpretuję związki między poziomem rozwoju gospodarczego a strukturą spożycia żywności; - Wyjaśniam przyczyny i konsekwencje problemu głodu na świecie; [ROZSZERZENIE] Analizuję przestrzenne powiązania między warunkami naturalnymi a możliwościami rozwoju rolnictwa;	- Oceniam szanse i zagrożenia związane ze stosowaniem GMO w rolnictwie; - Proponuję działania na rzecz sprawiedliwego podziału żywności na świecie; - Oceniam wpływ Wspólnej Polityki Rolnej w UE; [ROZSZERZENIE] Oceniam perspektywy rozwoju akwakultury jako alternatywnego źródła żywności;
	- Wymieniam sekcje przemysłu i działy przetwórstwa przemysłowego; - Rozpoznaję tradycyjne i odnawialne źródła energii; - Wskazuję na mapie miejsca występowania głównych surowców mineralnych; [ROZSZERZENIE] • Klasyfikuję surowce mineralne według ich zastosowania;	- Wyjaśniam czynniki lokalizacji przemysłu; - Tłumaczę zasady działania elektrowni konwencjonalnych i odnawialnych (OZE); - Omawiam cechy charakterystyczne przemysłu wysokiej technologii (High-Tech); [ROZSZERZENIE] Wyjaśniam rolę technologii i automatyzacji we współczesnym przemyśle;	- Porównuję strukturę bilansu energetycznego w wybranych krajach świata; - Wskazuję na mapie przykłady technopolii; - Wykorzystuję dane do oceny procesów deindustrializacji i reindustrializacji; [ROZSZERZENIE] Przedstawiam geograficzne skutki zmian technologii produkcji;	- Analizuję procesy restrukturyzacji przemysłu; - Interpretuję wpływ rozwoju przemysłu High-Tech na poziom innowacyjności gospodarki; - Wyjaśniam czynniki zmian w strukturze zużycia bilansu energetycznego; [ROZSZERZENIE] Analizuję zależności między zasobami, kapitałem a typem lokalizacji przemysłu;	- Oceniam środowiskowe i gospodarcze skutki transformacji energetycznej (przejścia na OZE); - Prognozuję kierunki rozwoju przemysłu w dobie cyfryzacji i automatyzacji; - Dyskutuję na temat bezpieczeństwa energetycznego państwa; [ROZSZERZENIE] Formułuję oceny dotyczące perspektyw rozwoju energetyki jądrowej oraz odnawialnych źródeł energii;
IV. Przemysł					

V. Usługi	• Wymieniam rodzaje usług oraz podstawowe sektory gospodarki; • Definiuję pojęcia: społeczeństwo informacyjne, gospodarka oparta na wiedzy (GOW); • Wskazuję rodzaje transportu i komunikacji; [ROZSZERZENIE] Rozróżniam usługi wyspecjalizowane i podstawowe;	• Wyjaśniam rosnącą rolę usług w gospodarce krajów wysoko rozwiniętych; • Tłumaczę pojęcie wykluczenia cyfrowego i podaję jego przyczyny; • Omawiam zalety i wady poszczególnych rodzajów transportu; [ROZSZERZENIE] Wyjaśniam rolę łączności i cyfryzacji we współczesnej gospodarce;	• Wykorzystuję dane statystyczne do porównania udziału usług w PKB i zatrudnieniu; • Wskazuję na mapie główne walory i atrakcje turystyczne świata; • Przedstawiam przykłady e-usług stosowanych w życiu codziennym; [ROZSZERZENIE] Przedstawiam kierunki międzynarodowych przepływów towarów i usług;	• Analizuję czynniki rozwoju turystyki oraz jej wpływ na gospodarkę i środowisko; • Porównuję stopień rozwoju społeczeństwa informacyjnego na świecie; • Interpretuję wskaźniki rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT); [ROZSZERZENIE] Analizuję rozwój sieci transportowych w odniesieniu do stopnia rozwoju państw;	• Oceniam wpływ rozwoju technologii i cyfryzacji na zmiany na rynku pracy; • Formułuję wnioski dotyczące wpływu transportu na rozwój handlu międzynarodowego; • Proponuję działania zmierzające do przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu; [ROZSZERZENIE] Oceniam skutki wzrostu znaczenia usług wyspecjalizowanych dla rozwoju gospodarczego;
VI. Przemysł (Ujęcie regionalne i problemy)	• Rozpoznaję wybrane obszary przemysłowe na mapie; • Wymieniam skutki wpływu przemysłu na środowisko przyrodnicze; • Definiuję pojęcia: rekultywacja, rewitalizacja terenów poprzemysłowych; [ROZSZERZENIE] Klasyfikuję obszary przemysłowe ze względu na czynniki ich rozwoju;	• Wyjaśniam przyczyny rozwoju wybranych obszarów przemysłowych; • Tłumaczę różnice między obszarami przemysłu tradycyjnego a nowoczesnego; • Omawiam specyfikę funkcjonowania technopolii; [ROZSZERZENIE] Wyjaśniam pojęcie i rolę parków naukowo-technologicznych;	• Porównuję stopień przekształcenia krajobrazu na obszarach przemysłowych; • Przedstawiam przykłady udanych rewitalizacji obszarów poprzemysłowych; • Odczytuję dane na temat emisji zanieczyszczeń przez przemysł; [ROZSZERZENIE] Przedstawiam na mapie dystrybucję najważniejszych technopolii na świecie;	• Analizuję zmiany w rozmieszczeniu przemysłu na świecie; • Interpretuję związki między stopniem uprzemysłowienia a stanem środowiska; • Wyjaśniam rolę technologii w rozwoju regionalnym; [ROZSZERZENIE] Analizuję procesy przechodzenia od przemysłu tradycyjnego do nowoczesnych technologii;	• Oceniam efektywność polityki ekologicznej w ograniczeniu wpływu przemysłu na środowisko; • Projektuję wstępną koncepcję zagospodarowania wybranego terenu poprzemysłowego; • Oceniam szanse i zagrożenia przenoszenia przemysłu do innych krajów; [ROZSZERZENIE] Oceniam geograficzne i gospodarcze skutki zmian w rozmieszczeniu przemysłu;

VII. Wpływ człowieka na środowisko	• Definiuję pojęcia: antropopresja, zrównoważony rozwój; • Wymieniam główne źródła zanieczyszczenia środowiska; • Rozpoznaję globalne problemy środowiskowe (np. efekt cieplarniany, dziura ozonowa); [ROZSZERZENIE] Wymieniam wskaźniki oceny stanu środowiska (np. ślad ekologiczny, ślad wodny, ślad węglowy);	• Wyjaśniam mechanizm powstawania kwaśnych opadów, smogu i efektu cieplarnianego; • Tłumaczę przyczyny wycinania lasów i pustoszczenia; • Omawiam zasady i cele idei zrównoważonego rozwoju; [ROZSZERZENIE] Wyjaśniam mechanizmy degradacji gleb i zasobów wodnych;	• Wskazuję na mapie obszary najbardziej zdegradowane przez działalność człowieka; • Przedstawiam sposoby ochrony środowiska stosowane na poziomie lokalnym i globalnym; • Wykorzystuję dane statystyczne do oceny zużycia zasobów naturalnych; [ROZSZERZENIE] Przedstawiam przykłady działań w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ);	• Analizuję przyczyny i konsekwencje globalnych zmian klimatycznych; • Interpretuję zależności między wzrostem liczby ludności a wyczerpywaniem się zasobów; • Wyjaśniam konflikt interesów między rozwojem gospodarczym a ochroną przyrody; [ROZSZERZENIE] Analizuję przestrzenne konsekwencje zmian klimatycznych dla gospodarki;	• Oceniam skuteczność międzynarodowych porozumień klimatycznych; • Krytycznie oceniam własne nawyki konsumpcyjne w kontekście ochrony środowiska; • Proponuję lokalne inicjatywy proekologiczne wspierające ochronę środowiska; [ROZSZERZENIE] Oceniam szanse i bariery we wdrażaniu idei zrównoważonego rozwoju w różnych krajach;
--	--	--	--	--	--